

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Egészévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékre Negyedévre	5 "			
Egészévre	20 "			

Mi történt?

Meg van mentve a haza! Így kiált fel képmutató lelkesedéssel a Magyarország tegnapi száma. Győzött az ellenzék, mert kiverte Tisza István gróf darabantjait és elfoglalta az elnöki széket. Elfoglalta és megszállva tartotta délután 3 óráig s csak akkor hagyták oda diadaluk (?) színhelyét, mikor látták hogy senki sem csap korbáccsal közéjük, hogy elkergesse szégyenletes tetűk színhelyéről. — Győzött az ellenzék, mert 110 embernek sikerült felpofozni, megrugdosni és az utcára dobni egy száz rendőrtisztviselőt, azután véresre verni 14 kötelességet teljesítő szolgálégynt, a kik még csak nem is védekezhetnek, mert egyenes parancsuk volt senkit még megtámadtatás esetén sem bántani. Győzött az ellenzék, mert összetörhette az elnöki emelvényt, szétrugdoshatta a padokat, a miniszteri székeket. S mindezt egy haja szála sem görbült meg egyiknek sem.

Győzött az ellenzék. Sikerült neki megakadályozni a tegnapi ülést. Igazán kíváncsiak vagyunk, hogy jól megfontolva a dolgot, nem ége-e le a tegnapi botrány hőseinek arcáról a bőr? Nem érzik-e, hogy durvábban viselkedtek, mint a koresmában duhajkodó részeg kocsisok? Nem szégyenlik a rendőrtisztviselő megrugdosását? — Nem pirulnak a védtelen szolgálk bevert fejei miatt?

Höstett volt a tegnapi verekedés, folytatja az ellenzéki ujság, hőstett, mely kicsavarta a kormányelnök kezéből az utolsó fegyvert, mely alkotmány-szerű.

Nos, ha lovagias férfiak, a kik adnak valamit az egyéni becsületre, ilyen hőstettet követnének el, akkor azok nem mernének többet tisztességes emberek szeme közé nézni. Száztíz ember, a kik valamennyiét acélpáncéllal védi a képviselői immunitás, 110 ur, neki támad 14 védtelen szolgának. Hol itt a hőstett? Mi hát a rut gyávaság, ha nem ez? Hiszen a sértő urak még lovagias elégtételt sem adhatnak a megvert szolgálknak, mert nem hozhatnak össze oly magyar becsületbírótságot, a mely ily hőstett után nem disqualifikálná kötelességszerűen a verekedés valamennyi ur szereplőit.

Azzal pedig ne dicselkedjék az el-

lenzék, hogy kicsavarta Tisza kezéből az utolsó alkotmányos fegyvert. És ne is örüljön. Nem jön még a szuronyokkal való kormányzás!

Igazán csak most tűnik ki teljes aljasságával az az egyéni harc, melyet az ellenzék Tisza ellen mások érdekében folytat. Egy ellenzék, mely fennen hirdeti, hogy sikerült kicsavarni a miniszterelnök kezéből az alkotmányt, azt a kincset, a mely nélkül Magyarország nincs; egy ellenzék, a mely egyen ellen táplált bosszuvágyból örül annak, hogy beállott a szuronyok kormányzása, egy oly ellenzéknek nem szabad benn maradni a magyar parlamentben.

No de hála az égnek, egy kicsit korán örül az ellenzék. Még nincs vége a magyar alkotmánynak s nem kell szuronyokkal kormányozni. A magyar alkotmány egy kissé szilárdabb portéka, mint az elnöki emelvény, nem lehet azt oly könnyen lerombolni. Sem rabuliztikával, sem pofonokkal, sem fejbeverésekkel, sem elnöki emelvény elfoglalásával alkotmányt pusztítani nem lehet. Ha ez a célja az ellenzéknek, akkor előbb törje össze a magyar nemzet lelkét, irtsa ki belőle a szabadságszeretet, alkotmányához való szilárd ragaszkodását, szóval pusztítsa ki a magyarságot. Ha mindez sikerül neki, akkor elérte vágyai netovábbját, kicsavarta a magyar miniszterelnök kezéből az utolsó alkotmányos fegyvert.

Mese az, hogy spontán harag dobta ki a rendőrtisztviselőt, majd a szolgálkat, ilyet még a legnaivabb ember sem fog elhinni. Megbeszélte, előre kieszelt rut terv szerint folyt le az egész skandalum, melyért felelni fognak elkövetői.

Célját azonban a terv el nem érte. A magyar kormánynak semmiféle ellenzéki támadás nem árthat. A miniszterelnök pedig, a kit ezzel a skandalummal akartak megbuktatni, éppen ezen rut események hatása alatt szilárdabban áll pozíciójában, mint valaha.

Most már az egész nemzet színről színre látja azt az aljas játékot, melyet az ellenzék személyi érdekekből a magyar alkotmányossággal üz, és látja a hazafiaskodókat igazi formájukban.

Politikai hírek.

Választások küszöbén. A tegnap este tartott szabadelvűpárti értekezleten gróf Tisza utalva a parlamenti állapot teljes elfajulására, hogy az ellenzék még a ház megalakulását is megakadályozza, kijelentette, hogy ha az ellenzék ma is megakadályozza a tanácskozást, úgy a nemzetre való appellálás a legrövidebb idő alatt be fog következni. Zajos helyeslés követte a miniszterelnök szavait.

Gróf Tisza István levele. A miniszterelnök tegnap az alábbi megleghangu levelet intézte Szilágyi Imre ügyvédhez, a debreceni szabadelvűpárt elnökéhez.

Tekintetes
Szilágyi Imre urnak,
a szabadelvűpárt elnökének

Debrecen.

Budapest, 1904. évi december hó 10-én.

Tisztelet pártelnök Ur!

Azon nehéz küzdelem után, a melyet az országgyűlési szabadelvűpárt önfeláldozó támogatásával, hosszu harcok árán megszerzett parlamenti alkotmányunk érdekében megvívott és a melybe egész lelkemet, minden erőmet beléhelyeztem, nagy örömmel töltött el a debreceni szabadelvű pártnak oly megleghangu üdvözlete, a melyet ez alkalommal intézett hozzám.

Hazafias aggodalmaim közepette, a melyek ezen küzdelemre készítettek, nagy megnyugvásomra szolgál, hogy a mint az ország minden részéből hozzám érkező hasonló üdvözletekből látom, a nemzet döntő nagy többsége kellően méltányolja ezen virális nagy nemzeti érdekeket, a melyek minket ezen harera indítottak és ezért teljes mértékben helyesli vállalkozásunkat, helyesli az utat — módot, a melyet kénytelenek voltunk választani, hogy állandó veszéllyel fenyegetett alkotmányos gépezetünket megmentsük.

Fogadják szives megemlékezésükért hála köszönetemet és legyenek meggyőződve, hogy működésünk alapját képező bizalmuk megnyilatkozása újabb ösztönzésül szolgál a kormánynak, hogy a megkezdett uton teljes erélylyel és a cél nagyságának, megfelelő kitartással tovább, hazánk nyugodt, békés fejlődését a jövőre biztosítsa.

Hazafias tisztelettel
Tisza.

A miniszterelnök beszéde.

A miniszterelnök ama beszédében, melyet az ellenzék folytonos lármájá-

előnyösen ismert saját aészitményü női-és férfi cipő áruházakbn Kossuth utca 6 sz. Boros Testvérek mellett. hol méret utáni rendelések is jó anyagból készíttetnek.

karácsonyi ünnepekre hol lehet kevés pénzen nagy bevásárlást tenni? Tegyen egy legkisebb próba bevásárlást

LEBOVITS ZSIGMOND

val zavart, válaszolt a házszabályok keretében történt mai felszólalásokra. Tekintetét a nemzetre függeszti — ugymond — ki mindnyájunk politikai eselekedeteinek és botlásainak egyetlen bírása.

Ellenzéki álhitek. Az ellenzék kormányválságról, Perczel lemondásáról, Becknek a királynál történt látogatásától a legszemszédettebb álhitek terjeszti. A szabadelvűpárton mosolyognak e valótlanúton. A párt szilárdul kitart.

Cáfolat. Battyánszky Elek és Bottka Béla országgyűlési képviselők megcáfolják azokat a híreket, mintha az országgyűlési szabadelvűpártból kiléptek volna, vagy abból kilépni szándékoznának.

Kilépések a szabadelvűpártból. Bolgár Ferenc és gróf Csekovics Gyula tegnap levélben értesítették báró Podmaniczky Frigyeszt, hogy a szabadelvűpártból kilépnek.

Hajdúvármegye közgyűlése

— Saját tudósítónktól. —

A vármegye törvényhatósága tegnap követte a divatot és bevitte a politikát a közgyűlési terembe, ahol annak tulajdonképpen semmi helye nincs. Ott teljesen pártok feletti közigazgatási munkát kell végezni. — Már most az a dolog, hogy sikerült az ellenzék három szótöbbséggel a bizalmatlansági indítványt keresztül hajtani, nem oldja meg azt a nagy politikai kérdést, amely miatt a napokban vér is folyt az országházban.

A városi törvényhatóság után, szinte vártuk, hogy a megye is megszólaljon, tehát nem okozott meglepetést ez a határozat. Azonban tudjuk, hogy a komoly ellenzéki férfiak is elismerik és méltányolják, hogy a szabadelvűek híven kitartottak férfias poli-

tikai meggyőződésük mellett és győzelmüket csupán néhány vármegyei tisztviselőnek köszönhetik, akik nem mertek szavazni. Föltétlenül elismerés illeti meg az elnöklő főispánt, aki oly páratlanul vezette a közgyűlést, hogy az teljesen simán, izgalmak és a szenvedélyek felkorbácsolása nélkül folyt le.

A közgyűlésről egyébiránt a következőkben számol be tudósítónk:

Hajdúvármegye tegnapi ülésére nagyszámmal jelentek meg a bizottsági tagok.

Domahidy Elemér főispán diszmagyarban elnökölt, a ki, tekintettel, hogy politikai indítvány kerül tárgyalásra, higgadságra kéri a bizottságot és rövid üdvözlő szavak után megnyitja a közgyűlést.

Kovács Gyula országgyűlési képviselő kért szót.

Az általános szokásra hivatkozva kéri, hogy az általa benyújtott indítványt mindjárt az alispáni időszakos jelentést felolvasása után tárgyalja le a közgyűlés.

Domahidy Elemér főispán a közgyűlés helyeslése alapján helyt adott a kérelemnek.

Pákozdy Sándor vármegyei első aljegyző, tb. főjegyző mihamar keresztül olvasta az alispáni jelentést, azt tudomásul vették és rátértek a 14-ik pontra, a mely alatt volt felvéve Kovács Gyulának és 23 törvényhatósági bizottsági tagtársának ösmert indítványa, a kormány elleni bizalmatlansági nyilatkozat.

Weszprény Zoltán főjegyző olvasta fel a Kovács Gyuláéknak november havában benyújtott itt következő bizalmatlansági indítványát.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! Ismeretes a tekintetes bizottsági közgyűlés tagjai előtt az a példátlan erőszak, melylyel a jelenlegi kormányelnök vezetése alatt kormánypárt és a képviselőház elnökének segítségével a folyó november hó 18-án a képviselőház éjjeli, tehát törvényellenes ülésén a házszabályain keresztül gázolt s egy ily módon hozott határozattal ezer éves alkotmányunk utolsó biztosítékát a szólásszabadsággal megsemmisíteni akarja: azt hisszük, hogy bizottsági közgyűlésünk a kormány elnökének és pártjának ez eljárását szó nélkül nem

hagyhatja, a megejtett alkotmányértés, az őseinktől öröklött szólásszabadság sértetlensége érdekében tiltakozó szavát felelni kívánja:

indítványozzuk azért, hogy a bizottsági közgyűlés a legnagyobb felháborodását fejezze ki a képviselőházban e hó november 18-án történt erőszakosság felett, tiltakozzék a teljes szólásszabadságnak bármely formában való megszorítása ellen s végre gróf Tisza István kormányelnökkel szemben a legmélyebb bizalmatlanságnak kifejezést adjon.

Majd ezzel szemben ezután az állandó választmány határozati javaslatát terjeszti elő, mely a bizalmatlansági indítvány fölötti napirendretérését javasolta.

Kovács Gyula már közel 20 év óta tagja a megyebizottságnak. A szenvedélyek sohasem ragadták tulszókba. Ezen indítványát is hazafias aggodalomból tette meg. Ezen hazafias aggodalmai a november 18-iki államesiny miatt keletkeztek; amelyeket kiszínezni nem akar, de az tény, hogy azon az ülésen a miniszterelnök nyilván bejelentette a törvényszegést, midőn kijelentette, hogy igenis megszegi a házszabályokat. Meg is szegte. Összeszövetkezett a házelnökkel és olyan határozati javaslatot enunciólt, a melyet meg sem vitathattak.

Kéri, hogy indítványa mindkét részét fogadják el.

Rázsó Gyula alispán a meggyőződését követi mindig, de azt senkire nem erőszakolta, ő anyagilag igyekezett a vármegyét előbbrevinni. Akkor is, midőn a beruházási államkölesönök szóba kerültek, két millióért sokat, igen sokat kilineselt a minisztereknél. Elismeri, hogy Kovács Gyula is segédkezett neki az államkölesön kieszközlésénél, de felpanaszolja, hogy Kovács Gyula egyszer vétett a számban, mert csak 200 ezer koronát kért... Ő azonban nagy diplomata volt, mert midőn annak idején bizalommal üdvözölte a vármegye Tisza miniszterelnököt, kapott az alkalmon s azonnal 3 fél milliót kért a vármegyének, még betetőzte és kihasználta a rokonszenvet, midőn sikerült küldöttséggel is megjeleni a minisztereknél, ekkor aztán kedvezően intéztek el mindet... Majd érdekes leleplezések után rátért a no-

A titok.

Irta: Gyöngyössi László.

Színhely egy felvidéki városka.

Nevezetességei: a szép hölgyek és a szerelmes férfiak nagy száma: azután... a többi elhallgatom, elég ennyit tudnunk.

E városkában él két uri ember, nevezük az egyiket Hantosy Elemérnek. Foglalkozása ügyvéd, jellemző tulajdonsága: saszor, fiatalabb korában büszkesége, de most lángvörös! Szívbeli jó barátja Szőlősy Géza híres orvos a nők szemében, de a férfiek rettegnek tőle.

E két uri ember barátsága közmondásos. Mindig együtt látják őket. Én csak azt találom különösnek, hogy gyakran beszélnek egymás feleségéről. Versengnek abban, ki tudja jobban eldicsélni a másik feleségét.

— Boldog ember vagy! — mondogatja Gida az orvos, — feleséged királynő!
— Igaz... hanem a tied a kecsesség mintaképe! Gyermeki báj és szendesség.

— Mily vállak! — kiáltott lelkesedve Gida.

— Mily kedves mosolygás!

— És mily termet!

— Mily szende tiszta arc! Nő és gyermek egy személyben.

— Mily kerekded telt tagok! ha engem...

— Mily piciny száj, egy csók...

— Itt mind a ketten elhallgatnak. Gyakorodva méregetik egymást s a következő perében boraikat dicsérik, vagy a magas politikáról vitatkoznak. Másnap aztán újra kölcsönösen dicsérik egymás feleségét, hanem azért jóbarátok. Szőlősy Gida felesége, a kedves kis asszony (ugy hívja mindenki)

egy nap bosszusan kutat férje szobájában. Orvosi könyveit széjjelhányja, receptjeit leszórja, kis kezeivel a fiókba nyul, s kihuz belőle — egy illatos levélkét.

Reszkető kézzel bontja föl.

A levél így szól:

Kedves Öregem!

Önnek igaza van, Elemér orra ijesztő.

Napról-napra vörösebb, tegnap is kacagták.

Apropos tudja-e, hogy Elemér ma délután pár napra elutazik? Este magamra maradok, pedig már most is úgy unatkozom. Isten önnel.

Aláírás nincs, hanem a kis Malvin azért eltalálta, kitől jön a levél.

— Ah tehát jól sejtettem! — hörgé az asszonyka ökölje szorítva kis kezeit s kék szemében a könny csillogott.

Ekkor az ajtó megnyílik s belép a vörös orru Elemér.

— Bucsuzni jöttem.

— Tudom, elutazik, hanem...

— Talán azt kívánja édes Malvin, hogy maradjak. Rendelkezzék életemmel!

Malvin tetőtől talpig végig nézett Eleméren.

Elemér árnyékában volt, vörös orra nem látszott lángvörösnek, a daliás alakjának körvonalai annyival inkább kidomborodtak.

— Hátha szegyet-szegget fizetnék? — gondola elpirulva.

— Csak egy szót, drága Malvin és én a legboldogabb ember vagyok a föld kerekén! — deklamált Elemér, csókokkal halmozva el kezét.

De Malvin már ekkor mást gondolt.

— Megteszi azt, a mire kérem?

— Parancsolja, hogy föbe löjjem magam, és én megteszem.

— Óh, ennél kevesebbet kérek. Azt akarom, hogy elutazzék, de 10 órára már otthon legyen. Hanem erről senkinek egy szót se. Legyen az a mi titkunk! Elemér megdöbbenve nézett rá, hanem a mi titkunk az hízelt nekik.

— De miért kívánja ezt tőlem?

— Édes Istenem, pusztá szeszély! De magától megkövetelem, hogy szeszélyeimnek is alávesse magát.

Elemér le volt fegyverezve.

— És a jutalom...?

— Az nem fog elmaradni.

— Édes Malvin, eléget kérnék, csak egy csókot, ugy titoktartóbb leszek.

Malvin odatartotta piros ajkát, Elemér forró csókot nyomott rá és hevesen megölelte.

— Hanem most siessen!

Elemér maradni szeretett volna.

— Előbb érdemet szerezzen rá.

Elemér elrohant, hogy az érdemeket megszerezhesse.

— Édesem — mondá Malvin egy fél óra mulva férjének — ma kissé rosszul érzem magam, nem fogok kikocsikázni, este korán szeretnék lefeküdni, reménylen nem akarsz sehová sem vinni?

— Oh semmi esetre... azaz, a hogy tetszik. — Tudod ma estére barátaimhoz ígérkeztem.

— Ugy? — mondá vontatva Malvin — én nem fogom elrontani örömedet. El-mehetsz. Gida barátunk kezeit dörzsölte örömeiben.

— Minden pompásan megy!...

Elemérnek egy nagy kert szélén van a háza. Istálló és eselédház a másik oldalon van, ide jött vissza a vörös orru barátunk, kocsijával s aztán a kerten keresztül háza felé tartott.

wember 18-iki eseményekre. Jelen volt azon az ülésen, látta, hogy 10—15 képviselő ágált ott. Most már azonban változtak a körülmények és kéri, hogy az állandó választmány javaslatát fogadván el, térjenek napirendre a bizalmatlansági indítvány fölött.

Veszprémi István szerint az alispán által felsorolt jöceselekedetekből nem az következik, hogy a kormány hibáit elnézzük. Eppen azért elfogadja a Kovács Gyulák indítványát: mert a november 18-iki eseményt csinynek tekinti, és még a Kovács Gyulák indítványa sem elégíti ki, pótolni kívánja. Neki még ez sem elég, bár annak idején az obstrukciót nem helyeselte. Az ő kuruc egyenessége a november 18-dikán hozott határozatokat kötelezőnek nem ismeri el; az ezek alapján alkotott törvényeknek engedelmessékedni soha nem fog; azért a Kovács Gyula indítványát elfogadva pótlólag még kimondatni és hozzá esatolni kéri, hogy Hajdúvármegye köztörvényhatósági bizottsága azt is kimondja, miszerint a november 18-iki erőszakos házszabályt érvénytelennek tekinti és az így hozandó törvényeknek nem engedelmessékedik és azokat nem hajtja végre. Ezt is indítványozza a feliratba vétetni.

Jánosi Zoltán, a kit Rásó Gyula felszólalásával személyében érintette a szociális-tákkal kapcsolatban, először is személyes kérdésben nyilatkozott: majd a felemlegetett állam kölcsönre jegyzi meg, hogy azt a kormány nem a magáéból adja, hanem adófillé-reinkből. Ezt hát érdemül nem lehet felemlegetni. Nem jótékonkodás ez hanem kötelesség. Egyébként mind a Kovács Gyula, mind a Veszprémi István indítványát elfogadja, mert a kormány tájékoztatlanul a közvélemény ellenére ment bele az államesinybe. Azért nemcsak hozzájárul a beadott két indítványhoz, hanem azt még meg is pótolja, feliratilag mondja ki a közgyűlés:

Hogy a fenyegetett alkotmány épületének szélesebb és biztosabb alapokra való fektetése végett: a magyarul imi és olvasni tudáshoz, valamint a 21-ik életév betöltéséhez kötött általános választói jog törvénybe iktatását szükségesnek tartja és követeli. Végre a közgyűlés határozza el, hogy a határozata felirat alakjában — a felelősség kizárásával — terjesztessék fel.

Ifj. Lengyel Imre az, a ki bizik Tiszában ő szinte régi bizottsági, tag, sokat lát-

tott s tapasztalt. Felsorolja, hogy micsoda törvényhatóságok szavaztak bizalmat Tiszának. Majd az újságok iránti bizalmatlanságának éles kifejezéseit jelentvén ki, megindokolja, hogy miért viseltetik oly nagy bizalommal Tiszá iránt. A november 18-iki államesinyről nem kíván nyilatkozni, afelől nem vitatkozik, hanem beszédét azzal a felkiáltással fejezi be:

— Legyen vége a komédiának: Az állandó választmány határozati javaslatát fogadja el. (Beszédét nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés.)

Dr. Popper Mór a Jánosi által félreértett közbeszólását magyarázza ki. És állítja, hogy nemcsak a régi rendi polgárság, hanem az alkotmány sáncái közé utóbb bevett polgárság is kész a hazájáért minden áldozatra. Különbön ő is elfogadja az állandó választmány határozati javaslatát.

Brassay Károly. Visszautasítja azt a vádat, hogy az ellenzék nem viselkedik a magyar parlamenthez illően. Hát parlamentarisak a Tisza nyilatkozatai, melyekben bandának és csordának nevezi az ellenzékot? Ne hivatkozzanak a december 18-án történetekre, mert ha pirulva gondol a magyar ember országgyűlésére, akkor az azon országgyűlés, mely kellő tapintattal és egyhangulag hazaárulóknak nyilvánította Tökölyt és Rákóczi Ferencet, míg a jogos magyar büszkeség dagasztja keblünket, midőn megemlékezünk az ónodi országgyűlésről, hol a károk és rendek összevagdalták Rakovszkyt és Okolicsányit. Csatlakozik Kovács Gyula és társa indítványához.

Losonczy Almos kiváló és népszerű vármegyei főorvos véleménye szerint a Salamoni átoktól sujtott hazánkra mindenek között az obstrukció volt a legvégzetesebb a földművesek ma is siratják ezt. Egyébként a magyar alkotmány nincsen veszélyben. A békés munkát akarják biztosítani. A napirendre térés mellett szavaz.

Ifjabb Mórócz Pál humorosan válaszolt a főorvosnak és beszéde végén a bizalmatlansági indítványhoz hozzájárul.

Soltész László a haza érdekében szólalt fel. A haza mindenekelőtt legyen a jelszavunk. A tisztességet és törvényt kell biztosítani.

tani. Az obstrukciót elítéli. November 18-tól eltekint. A napirendre térést pártolja.

Weszprémi Zoltán: Kijelenti, hogy ő az állandó választmány határozata ellen foglalt állást a gyűlésen. Külön indítványt terjesztett elő, hogy a szavazásnál való esetleges tartózkodását indokolja. Ösmerteti ezen külön indítványát, amelyben helyteleníti, az obstrukciót is, felirat intézését javasolja, melyben a törvényes tanácskozási rend visszaállítását kéri.

Kovács Gyula az ellenvélemények meghallgatása után kijelenti, hogy az ellenvélemény részéről a vita során egyetlen érvelt nem hallott, amely az alkotmánysértés tényét megcáfolta volna. A Soltész László aggályaira megjegyzi, hogy erőszakkal a bekés munkát biztosítani nem lehet. Az obstrukciót pedig addig nem lehet kiküszöbölni, amíg Ausztriával közös viszonyban élünk, kéri indítványának a Jánosi és Weszprémi István pótlóindítványával való elfogadását.

Domahidy Elemér főispán elrendelte a névszerinti szavazást.

Az állandó választmány javaslata mellett, illetőleg az indítvány ellen szavaztak: Fried Leo, Lichtstein Dezső, Fischbein Ignác, ifj. Lichtstein Ignác, Berenczy Gyula, Rosinger Lajos, Adler Farkas, Somossy Béla, Leitmann Mór, Klein Péter, Fogthy János, Krasznay István, Schönfeld Rudolf, Gyémánt Sámuel, ifj. Fazekas Gábor, G. Tóth Mihály, dr. Malatinszky József, Bleyer Mór, Propper Miklós, dr. Kertész József, Soltész László, Bleyer Adolf, Dr. Popper Mór, id. Fazekas Gábor, Dr. Nagy Gábor, Egri Dániel, Grósz Herman, Harsányi Károly, A. Szabó Sándor, Lévay Márton, Tornai Ernő, A. Szabó János, Harsasuk Géza, Lóki Sándor, Kelemen Gábor, ifj. Kövér Pál, Lengyel Imre, Rajk Imre, Farkas Győző, Kovács Ferenc, Gaál József, Orosz István, Tóvay Péter, dr. Kovács Albert, Szabó Géza, Dencs Lajos, Mayer S., Lieberman Jakab Ekli Sándor, Papp Sándor, Nábráczky S., Kiss József, Nádházy B., Bakos Lajos, Rásó Gyula, Pákozdy Sándor, Dalmi Barna, Sepsy Dezső, Dr. Losonczy Almos, Orosz Sándor, Nemes Zoltán, Latinovics Mihály, Weszprémi Kálmán, id. Kövér Pál, Acs Nagy Sándor.

Az állandó választmány javaslata ellen, vagyis az indítvány mellett szavaztak: Grósz Nagy Mihály, Ujhelyi András, Makai János, Schönfeld Gábor, Dobi Sándor, Soós János, Weszprémi István, Csapó István, Csohány László, Márton Gábor, Kovács Gyula, B. Nagy Károly, Hartstein Kálmán, Borbély Mihály, Harsányi Dezső, Kaszás István, Soltész Farkas, Szilágyi János, Sárosi Lajos, Zakar Sándor, Décesy Lajos, Győrössi Mór, Ignác Bálint, Szabó András, Gy. Kovács Márton, Mező Sándor, Horog Sándor, Bőr János, K. Kovács József, Oláh Miklós, Jeges János, Csanády István, Padrah Sándor, Hetey Ignác, Czeglédy Lajos, Adam János, Kóla Gábor, Vitányi József, Lente Lajos, Vitéz József, Vad Imre, Sebestyén Miklós, Péntes Miklós, Brassay Károly, Tokai Imre, Mirkó Imre, Lakatos Pál, Radó József, Görög Ferenc, Bence Antal, M. Tóth Pál, Tóth József, A. Tóth Mihály, Varga Gábor, Simon Károly, Farkas Gábor, Hadházy József, Csapó László, F. Szabó László, Jánossy Zoltán, Nagy Albert, Kéri Lajos, ifj. Nagy Lajos, Bálint Imre, Ványi Lajos, Koroknai Gergely, Bernáth Sándor, Lojka Károly, ifju Mórócz Pál.

E szerint három szótöbbséggel a közgyűlés elfogadta Kovács Gyula és társai indítványát a Jánosi-féle pótlással együtt.

A politikai vita után, mintegy varázsütésre vonultak ki a bizottsági tagok, akik a közügyek iránt egyáltalán nem érdeklődnek. Alig maradt benn a tisztviselőkn kívül egy két ember a gyűlésteremben. Persze a hajdúkat csak a politika, meg a tisztújítás érdekli.

Ezután letárgyalta a közgyűlés a napirend több pontját, melyeket vita nélkül fogadtak el, mire az elnöklő főispán a közgyűlést berekesztette.

— Ugyan miért akarta Malvin, hogy tíz órakor itthon legyenek... Ejh, de milyen bolond is vagyok; így adta tudtomra a légyott idejét! Gida bizonyosan nincs itthon, ... Hehehe! ezek a nők nagyon furfangos teremtek. Talán jobb is volna egyenesen hozzámenni! De nem, előbb átalítózom.

Az első szobában a szobaleányt találja, a ki majd összeesett ijedtébe, amint a nagyságos urat meglátta.

— Hát magát mi az ördög lelte?

A szobaleány azt sem tudta, mit beszélt, fogvacogva mondá:

— Ne tessék bernenni nagyságos ur, a nagyságos asszony nál van valaki.

— Ki van? — kérdé elcsudálkozva Elemér.

— Öljön meg, de nem bírom kimondani?

A vörös orru fejében egyszerre szörnyű világosság támadt. Felfogta a helyzetet egész komoly mivoltában. Először be akart törni neje szobájába, hanem amint a kilinest fogja, mást gondol, homlokára üt nagy kanyagva, s karjánál fogva a szobaleányt, aki közel volt az ajúláshoz, magával cipeli és a ház főbejáratát becsukja.

A szomszéd korcsmákból tizenkét cigányt szed össze, akiből hat a trombitás. Szép sorba háza elé állítja őket, elől a trombitások, hátul a hegedűsök s huzatja velük a Rákóczi indulót. És veri hozzá a taktust nagy lelkesedéssel.

Hanem egyszerre csak a legöregebb kurtós, aki oly odaadó buzgósággal fujta trombitáját, hogy szeme szikrát hányt bele, eldobja zeneszerszámját s futásnak ered. A Rákóczi megakad, a cigányok ijedten kiáltanak utána:

— Megbolondultál, dádé?!

A vén trombitás futásban a ház tetejére mutat s magyarázatul csak ennyit kiált:

— A devla, a devla!

A cigányok a ház tetejére néztek. Ott egy fehér alak kapaszkodott végig a szomszédos diófa felé. — Lón erre nagy ijedtség a barna sereg között, s mindnyájan szanaszéjjel futnak. Elemér egyedül maradt s azt nézte, hogyan ártson a kisértetnek, mert ő abban a véleményben volt, hogy a kisértet az ablakon keresztül az ő házából menekül. Egy követ ragadott fel s avval dobta meg. El is találta a hátát, a kisértet fölajdult, de azért nemsokára eltűnt a szomszéd diófájának lombjai közt. Elemér utána szaladt, de már akkor semmi nyoma sem volt. Mikor félórai futkosás után hazakerült, házat nyitva találja. A szobaleány urnójával eltűnt. Szegény Elemér, másnap elment panaszkodni kebel-barátjának, a Gidának. Agyba találta Jégborogatást raktak rá.

— Hát neked is van valami bajod? — kérdé tőle, mikor elmondta neki a mult éj siralmas történetét.

— Igen — mond vontatva a jó barát — feleségem úgy megvert, hogy agyba kellett feködnöm, aztán a faképnél hagyott. Megindítom a válópórt.

— En is, kedves barátom. Mi mind a ketten oly szerencsétlenek vagyunk.

— A két jó barát összeölelkezett.

— Nem tudod, vagy nem gyanítod, ki lehetett az a kisértet, Gida? — kérdé Elemér.

— Nem tudom. Ez úgy látszik, örök titok marad.

Elemér még most sem jött nyomára a titoknak és a két uri ember barátsága még most is közmondásos.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, december 15.

A szövetkezett ellenzék felvonulásával kezdődött a mai nap politikája. Az újpárton találkozott az ellenzék kilenc órakor és onnan jött be csapatban a Házba, a hol akkor a kormánypárt gyülekezett csapatostól.

A terem a tegnapi állapotban van. A miniszterek, bársonyszékek híján ma is az első padsorban foglaltak helyet.

Az ülés előtt kinos jelenet játszódott le. Abaffy Ödön, a ki tudvalevőleg kilépett a néppártból és a kormánypárthoz csatlakozott, a néppárti padok felé ment és Rakovszky Istvánnal beszélgetett.

Ektelen zaj támadt erre az ellenzéken.

— Mit akar itt ez a kormánypárti?

— Menjen a jobboldalra! Nem türjük!

Abaffy Ödön tovább diskurál, majd sarkon fordul és a jobb oldal felé megy, a hol megéjlenzik.

A kabinetnek valamennyi tagja jelen van. A karzatok zsufoltak, a főrendek páholya is népes.

Csakhamar hire jött, hogy Andrassy Gyula gróf az elnöktől napirend előtt kért szót.

Általános izgalom támadt erre.

Az ülés megnyitására kerül a sor.

Elnök: Jakabffy Imre, az ülést tizenegyedfél órakor megnyitja. Mellette áll Feilitzsch Arthur báró.

Erre nagy zaj támadt a baloldalon: Elmenjen onnan Feilitzsch!

Lengyel Zoltán: Le onnan! Micsoda dolog az, hogy az elnök sugat magának.

Molnár Jenő: Feilitzsch blamája az elnököt.

Várady Károly: Le onnan!

Jakabffy Imre: Feilitzsch alelnök urnak joga van itt lenni, míg a Ház meg nem alakult. Házzsabályokhoz többen jelentkeztek, elsősorban Andrassy Gyula gróf. (Viharos taps és éljenzés a baloldalon.)

Andrassy Gyula gróf kijelenti, hogy napirend előtt akart felszólalni, de az elnök megtagadta azon a címen, hogy lex Dániel van érvényben.

Felkiáltások balról: Micsoda lex Dániel? Mi az? — Nem ismerjük el!

Andrassy Gyula gróf: Ennélfogva most a régi házzsabály szerint szólok fel a házzsabályokhoz. Rövid leszek. A honnmentő kísérlet következtében ez a terem még ma is romokban hever, de izzóbb is a hangulat, semhogy itt hosszabb politikai kijelentéseket lehetne tenni. Hosszu küzdelem után határoztam el magam a kilépésre, mert hisz egy programmon álltunk. Hazafiasságukat nem vonom kétségbe. Meg kellett tennem a kilépést mert lelkiismeretem parancsolta és ha politikai pályám utolsó percét élők is. (Eljenzés balon.)

Csak a régi házzsabály érvényét ismerjük el. Az elnökség iránt elvesztettük bizalmunkat. (Taps balról.) Az elnöknek csakis törvényes hatalmát ismerik el ő és elvbarátai. (Taps, éljenzés balon.) Célunk az, hogy a békés kibontakozást keressük és erre megteszek mindent, a mi tőlem telik. Ezt tartottam szükségesnek kijelenteni. (Taps balon.)

Kossuth Ferenc szintén a házzsabályokhoz beszél. Teljesen honorálja Andrassy felfogását.

A kibontakozást keressük és ne azt, mivel okozhatunk nagyobb rombolást. Kijelenti, hogy felretentő még gondolatnak is, hogy itt a többség uralkodjék s nem a jog és törvény. Ez a gondolat vétkes. A törvénytelenesség előtt nem fogunk meghajolni. A szabadelvűpárt nem tudta, mit szavazott meg az emlékezetes november tizen-nyolcadiki ülésen. Még az elnök sem tudta, a mikor a határozatot kimondotta, melyik oldalon van a többség. Arra kéri az elnökséget, hogy a november tizen-nyolcadiki ülésről szóló naplót az igazsághoz hiven javítsák ki. Meggyőződése szerint ez a napló nem tartalmazza az igazságot.

Polonyi Géza: Hamis a napló.

Kossuth Ferenc apellál a többség lelkiismeretére. Nem akarja azt a jelenetet leírni, a mi akkor történt, mert fájdalmas emléket kelt benne és szégyenfeltja parlamentünknek.

Rakovszky István: Beestelenség volt amit elkövettek. (Nagy zaj.)

Kossuth Ferenc: Allitsuk helyre az igazságot. (Eljenzés.)

Apponyi Albert gróf is a házzsabályokhoz kíván beszélni az elnök Andrassy-nak napirend előtti felszólalását tagadta meg. Ebből az tetszik ki, hogy a lex Dánielt érvényesnek elismerik.

Hozzájárul Andrassy és Kossuth felszólalásához. Szerinte azonban a békés kibontakozást a jogoknak helyreállításával kell megelőznie. Ha ez a jog folytonosságon esett sérelem fennmarad, veszedelembé dönti ezredéves alkotmányunkat. (Eljenzés, taps.) A mi november 18-án történt, az jogilag érvénytelen. Sem szóló, sem elvtársai ennek magukat alávetni nem fogják. (Taps balon.) A házzsabályok nyílt sérelme történt. Az állítólagos határozat egyébként időután is hozatott. Az elnökségnek nem volt joga a vitát bezárni. Hisz még talán a kérdést sem tette fel, csak kendőt lobogtatott. Szóval időntul, a kérdés feltevése nélkül történt a dolog. Ha ez szavazás, ha ez határozat, határozathozatal, akkor dobjuk vissza az alkotmányunkat és legyen vége a komédiának! (Viharos taps balon.) Ha ilyen tenni akarunk, hát tegyük nyílt erőszakkal, Andrassy felfogásához csatlakozik. Ez nem határozat és ezzel szemben ennek megtagadása nemesak jogaink, hanem alkotmányos kötelesség. (Taps balon.)

Tisza István gróf állott fel válasza. — (Zaj a baloldalon.) Nem kívántam . . .

Rátkay László: Hát tegnap tartózkodók voltunk? (Zaj balon. Andrassyak esztitanak.)

Lengyel Zoltán: Kimegyek, nem nézem. (Kimegy.)

Tisza István: Vajjon eljárásunk szükséges volt-e erről már nyilatkoztam és beszéltem a nemzethez. Most csak a november 18-iki határozatról akar szólni. A képviselő urak ebben nyílt ajtókat törnek be! . . . (Nagy zaj balon.) Most nem a tegnap előtti történetekről akarok szólni! (Zaj balon.) A határozat.

Olay Lajos: Gázság, nem határozat!

Elnök: Olay képviselőt rendreutasítom. (Zaj balon.)

Tisza gróf: Az urak folytonos zajongásaikkal most is sértik a parlamentárizmust. (Zaj balon.)

Molnár Jenő: Üljön le!

Gál Sándor: Mondjon le!

Tisza gróf: Önök új tételt akarnak rendszeresíteni, az ököljogát! (Zaj balon.) Ki a hibás? Az e a ki ezekkel a jelenségekkel szemben egyszer megsérti a házzsabályt! (Folytonos zaj balon. Lengyel ismét bejön.)

Lengyel Zoltán: A kereskedelmi bank is csak egyszer bukott meg. Mondjon le! Mondjon le!

Trubinyi János: Ne okoskodj Zoltán, hiszen malmára hajtod a vizet.

Tisza gróf: A 48-iki törvényhozás. (Zaj balon.)

Felkiáltások balról: Arra ne hivatkozzék!

Tisza gróf: A magyar képviselőháznak ez a kötelessége.

Felkiáltások balról: Nincs maguknak!

Tisza gróf: Nekünk van. (Zaj balon.) és egy fütty hangzik fel.) A jobb oldal felugrál, Wlassich közbeszól. Wolfner visszazól de a nagy zajban nem tudni, mi történt voltaképen. Wolfner odamegy Wlassieshoz, és magyaráz. — Senki sem tudja, miről van szó, újabb zaj, a mire az elnök az ülést a miniszterelnök beszéde közben felfüggesztette.

A folyosón kérdik Jakabffy Imre elnöktől, tud-e róla, miért volt a láрма. Kijelentette, hogy nem tudja.

Ugyátszik félreértés forog fenn. A képviselők a terembe maradtak jobbra és a hajó közepén fölvonulnak.

Rakovszky István az ellenzék vita-

rendezőit hívja össze Holló Lajos, Batthányi Tivadar grófot, Kubik Bélát, Leszkay Gyulát, Tóth Jánost és a többi. Félrevonultak tanácskozni.

Jakabffy Imr elnök az ülést újból megnyitja.

Tisza István gróf áll fel szólásra.

Elnök: Felkérem azt a képviselőt, jelentkezék, hogy ki füttyölt. (Zaj a baloldalon.)

A baloldalon mindenki feláll, jeléül, hogy szolidaritást vállalnak.

Elnök: Méltóztassanak szavazó eszközök használatától tartózkodni. (Zaj a baloldalon.)

Lengyel: Hát darabantokat lehet behozni?

Elnök: A miniszterelnökön van a szóláskötelességük meghallgatni. (Zaj a baloldalon.) ezt a törvény is biztosítja.

Lengyel Zoltán: Okmányhamisítók, cinkosok ne hivatkozzanak törvényre. (Nagy zaj.)

Tisza István: A 48-as törvény.

Justh Gyula: Ne vegye a szájába. (Zaj.)

Tisza István: Nagyon szomorú helyzet ez. (Nagy zaj a baloldalon.)

Elnök: Ha az a zaj tart újból, felfüggesztem az ülést.

Tisza István: A kik úgy viselkednek, azok igazán ne beszéljenek 48-ról. Elvagyunk készülve a végsőkre. (Nagy zaj a baloldalon.) Mi a 48-at az urak ellen leszünk kénytelenek megvédeni. (Nagy zaj a baloldalon.)

Kelemen Géza: Mondjon le! Porba vágja magát.

Elnök rendreutasítja Kelemen.

Tisza István gróf: beszél. A szélsőbal kiabál. Hopp! Hopp! Hopp! Tisza grófnak egy szavát sem lehet érteni.

Elnök: Ismételten esendet kér!

Lengyel Zoltán: Biztosan beszéljen. A zavargás tovább tart, különösen Lengyel zajong.

Elnök: Kénytelen megkérdeni a Ház-
zat, hogy a mentelmi bizottsághoz utasítsák Lengyelt, a kit hiába figyelmeztetget? (Nagy zaj a baloldalon.)

A jobboldal felemelkedik, jeléül, hogy igen. A baloldal ellenpróbát kér és kiáltja: Többségbe vagyunk.

A baloldal szavazásra felemelkedik. Az Andrassyak, valamint Darányi és Wlassics az ellenzékkel szavaznak.

Elnök: Minden kétséget kizárólag meg tudom állapítani a szavazattöbbséget, de minthogy a módosított házzsabályok . . .

Nagy zaj kerekedett erre, a baloldalon felkiáltások: Ilyet nem ismerünk!

Apponyi gróf az előadói székre megy és valamit kérdez az elnöktől. Tisza is felmegy az elnökhöz. A zaj elül.

Elnök: T. Ház! A módosított házzsabályok . . . (Nagy zaj a balon.)

Kiáltások: Nincs módosított házzsabály!

Elnök: Én nem tanusítom. Én itt a Ház határozata alapján módosított házzsabály alapján megyek. (Zaj a balon.)

Az ellenzék házzsabályokat lobogtat. (Nagy zaj.)

Hadik János gróf: Itt egy erőszakos elnöki eminenciáról, de nem házzsabálymódosításról volt szó.

Sturmann György és Kovách Pál ellenzéki jegyzők elhagyták helyeiket. Kovách Pál székét a miniszternek teszi. Az ellenzék ezt zúgó éljenzéssel fogadta.

Az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után Jakabffy újra megnyitotta az ülést és elrendelte a szavazatok fejenkénti összeírását. Azz eredmény 232 igen, 161 nem. A többség tehát Lengyel Zoltán ügyét a mentelmi bizottsághoz utasítja. Ezután a miniszterelnök folytatja beszédét. Magyarázza, hogy a módosított házzsabályok érvényesek, mert a törvény mindnyájunk felett áll. Erre óriási láрма tör ki és az elnök újból felfüggeszti az ülést. Az ülés újból megnyitása után Tisza újra beszélni kezd, de hangja elvész a nagy lármában. Látszik, hogy tovább beszél, de hallani nem

lehet, mire befejezi beszédét. (Jobbról óriási taps.) Ezután Szederkényi Nándor a házszabályokhoz szólva, tiltakozik a november 18-iki események ellen, mire az elnök a vitát holnapra halasztja a mai napirenddel. Ezzel az ülés véget ér.

Napi hírek.

— **Képviselők felvonulása.** A szövetkezett ellenzék tegnap reggel 8 órától kezdve gyülekezett az új-pártnak az Angol Királyné szállodában levő helyiségében, kilenc órára mintegy hatvanan lehettek együtt és ekkor elindult a képviselők menete. Elöl ment báró Bánffy Dezső, Polónyi Géza, Justh Gyula. A szálloda előtt mintegy kétszáz főből álló tömeg megéljenzte az ellenzékot és a pártvezéreket. A tömeg elkísérte a képviselőket a Ház elé, utközben folyton éltetve őket. A képviselőház előtt éppen akkor érkezett meg Darányi Ignác kocsin, a mikor az ellenzék oda ért. A képviselők zajosan megéljenztek Darányit. A Ház előtt ma is óriási rendőri intézkedések történtek. Az egész tér rendőri kordonnal van körülvéve. Az Alkotmány-utca sarkán, a kordonon kívül több száz főnyi tömeg ácsorog, de délig tüntetés nem volt. A rend főlött Tóth Lajos rendőrkapitány őrökdi több felügyelővel és fogalmazóval.

— **Hivatalos iratok portómentessége.** A magán feleknek szóló hivatalos iratok portómentessége tárgyában, Tisza István gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter, legújabbán körrendeletet adott ki, mivel a postahivatalok részéről kételemek merültek fel, az iránt, hogy a közigazgatási hatóságok részéről a magán felekhez intézett hivatalos iratokat tartalmazó leveleket milyen esetekben illeti meg a portómentesség. A miniszter kijelenti a rendeletében, hogy ezentul is csak azokat a hivatalos leveleket lehet postára adni portómentesen, a melyeket a hatóságok eddigelé is ilyenekül jelezve adhattak postára. Csak az a különbség, hogy még eddig az ilyen levelek kézbesítése a hatósági közegek útján történt, ezentul postai uton kézbesítik. Az ilyen levelekre ezt a záradékot kell alkalmazni: „Portómentes, az 1901. XX. t. c. alapján.” Egyébiránt a kézbesítő-utasítás rendelkezései változatlanul maradnak s így, ha a levelek portómenteseknek nem minősíthetők, akkor a záradékuk így szól: „Hivatalból, portó köteles”. Pelhívja a miniszter a hatóságokat, hogy szigoruan utasítsák az összes személyzetet, hogy ebben a tekintetben a kellő körültekintéssel járjanak el, nehogy a magán feleket a záradékok helytelen alkalmazásával jogtalanul költséggel terheljék, vagy annak, hogy a portómentességi kedvezményvel vissza ne éljenek, mert ebben az esetben szigoru büntetést vonnak magokra. Elvárja a miniszter, hogy ilyen eset előfordultával a hatóság alkalmazza a fegyelmi uton való felelősségre vonást.

— **Kiss Áron diszelnök.** Lukács György és Molnár Viktor főispánok indítványára a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület Temesváron tartott közgyűlésén Kiss Áront, a tiszántúli egyházkerület nagytudásu püspökét, az agg lelkipásztort diszelnökévé választotta.

— **Jeney kapitány eskütétele.** Jeney Miklós, Debrecen városának újonnan kinevezett rendőrkapitánya a tanács tegnap délelőtt, Vecsey Imre városi főjegyző elnöklete alatt tartott ülésén tette le a hivatalos esküt. A tanács megegyezett abban, miszerint újévtől a bünygyi osztály vezetését Boldizsár Kálmán dr. volt II. kerületi rendőrkapitány, a III. ker. kapitányság vezetését pedig az új rendőrkapitány vegye át.

— **A közlekedő közönség figyelmébe.** Az állami alföldi transzverszális ország uton a város sorompójától kezdve a Csere felé vezető uton a 267—275 kilométer szakaszok között a kavicsbordás mozdonyal szállítatván, figyelmeztetnek a közlekedők a felmerülhető károsodások kikerülése végett, hogy kocsikba vagy más járművekbe fogott üjeds állatokkal a kellő elővigyázat mellett

közlekedjenek, s a város erdei vasut átkelési pontjánál az uttesten tartózkodó személyzet utasításaihoz szigoruan alkalmazkodjanak.

— **A m. kir. államvasutak** debreceni üzletvezetőségének kezelése alá tartozó nyíregyháza—v.-naményi helyi é. vasut Nyíregyháza, Apasy, O-Fehértó, Nyírvaja és V.-namény állomásokkal és Majláth-telep megálló-rakodóhelylyel ez év december 13-án a nyilvános forgalomnak átadott. Valamennyi állomás és rakodó állomás az összeforgalomra. Majláthtelep megálló rakodóhely pedig csak a személy, podgyász és korlátolt kocsirakományi áruforgalomra van berendezve.

— **A vig ifjak** önképzőkörének tagjai és általában a fiatalság felkértek, hogy a vig ifjak önképzőkörének, szombat este 9 órakor, az iparosifjak önképzőkörének helyiségében tartandó alakuló gyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. — A gyűlés, tekintet nélkül a megjelentek számára határozat képes lesz. A kör előkészítő bizottsága nevében Kardos Armin.

— **A Lónyay-pár a portugál királynál.** Párisból jelentik, Lónyay Elemér gróf és a felesége, Lónyay Stefánia grófné hétfőn meglátogatták a Párisban időző portugál királyt és királynét és mindjárt azután a királyi pár visztlátogatását fogadták.

— **A szegedi Dugonics-társaságot** a debreceni Csokonai-Kör meghívta Csokonai Vitéz Mihály halála százados évfordulójának ünnepére. Az ünnepélyen, a Dugonics-Társaságot Szávay Gyula, Jászay Rezső dr. és Mórincz Pál képviselik.

— **Fizetési halasztások az ex-lex idejéből származó adóhátralékokra.** Annak idején bőven ismertettük azokat a kedvezményeket, a melyeket a pénzügyi kormány az ex-lex idejéből származó adóhátralékok befizetésére engedélyezett. Az akkor kitűzött határidők már lejártak és most a pénzügyminiszterium 104,271. szám alatt kiadott rendeletében a következő újabb kedvezményt engedélyezi: mindazok, kiknek évi adója a 100 koronát meg nem haladja és az ex-lex idejéből származó hátralékuk beflzetésére adandó halasztásért az eredetileg kitűzött határidő alatt nem folyamodtak, tekintettel a f. évi rossz termésre, 1905. évi szeptember hó végéig fizetési halasztást nyerhetnek, ha az iránt az illetékes pénzügyigazgatóság útján legkésőbb folyó hó végéig folyamodnak.

— **Hirdetmény.** Debrecen szab. kir. város törvényhatósági bizottságának választott tagjai sorában üresedésbe jött három bizottsági tag helyének választás útján történendő betöltése a bizottsági közgyűlésnek folyó 1904. évi december hó 1-én 315—16,675—1904. bkgy. számú határozatával elrendeltetett s a választási eljárás megejtésére a folyó 1904. évi december hó 28-ik napja — szerda — tüzetett ki.

A közgyűlés rendelkezéséhez képest választani fog:

I. az I-ső választó kerület — Csapó-utca — két bizottsági tagot, és pedig:

1. egy bizottsági tagot 4 évre,
2. egy bizottsági tagot 1 évre;

II. a II-ik választó kerület — Péterfia-utca — egy bizottsági tagot egy évre, 1905. évi január 1-től kezdődő megbizatással.

Az I-ső — csapó-utcai kerületben választási elnök: K. Kiss József tanár; helyettesei: Pongó Lajos és Bihari István bizottsági tagok. Választási helyiség: a kereskedelmi akadémia, földszint, 6-ik számú tanterem.

A II-ik Péterfia-utcai kerületben választási elnök: Szabó Lajos nyug. v. kép. igazgató; helyettesei: Szikszay Lajos és L. Nagy Bálint bizottsági tagok. Választási helyiség: az ev. ref. egyház tanásterme.

A választásra jogosítottak névsora, a törvény értelmében, az országgyűlési képviselőválasztók folyó évre érvényes névjegyzéke a választási elnököknek kiadott.

Minden választónak a választás alkalmával személyesen előmutatandó igazoló-jegy kézbesítettik s a szavazat-lapok is ugyanakkor fognak kiosztatni, melyekre mindenik

választó az általa megválasztani kívánt egyén nevét feljegyzi.

A csapó-utcai kerület választó- és szavazó-polgárai által a szavazat-lapon első helyre feljegyzett egyén 4 évre, míg a második helyre írott egyén 1 évre megválasztandónak fog tekintetni.

A választás, a szavazók nevének és lakhelyének nyilvános feljegyzése mellett, személyesen beadott szavazat-lapok által történik; ha a szavazat-lap több nevet tartalmaz, az utóbbi irt nevek számba nem vétetnek.

A betöltött szavazat-lapok a választás napján reggeli 9 órától kezdve délután 4 óráig a választási helyiségben adandók át. A kitűzött időn túl szavazatlapok el nem fogadtnak.

Ha oly egyén választatik meg, ki mint legtöbb adót fizető már tagja a törvényhatósági bizottságnak és a választást elfogadja, helye a sorrendben következő legtöbb adót fizető által pótolatik.

Az, ki több kerületben választatott meg azon kerületet fogja képviselni, melyet a polgármesterhez intézendő nyilatkozatában megjelölni fog.

Felhivatnak tehát a választók, hogy a választásra kitűzött időben és helyen igazoló jegyeiket s betöltött szavazat-lapjaikat magukkal vivén, megjelenjenek.

A választási eljárásra vonatkozó panaszok, vagy a megválasztott tag választási képessége ellen tett észrevételek, a választástól számított 15 nap alatt, az igazoló választmányhoz melynek elnöke dr. Kola János ügyvéd nyújtandók be.

Debrecen, 1904. december hó 12.

Kovács József
polgármester.

— **A karácsonyi iparkiallitáson** egyike a legszebben összeállított dolgoknak Antalffy Ferenc műkönyvkötő és bőrdíszműves munkái, dombor művi ékszer doboza művészi alkotás, bőrrommappája, tárcái, címvésetekkel, bőrképeretű, faldíszei, mind nagy ügyességről tanuskodnak. — Antalffy Ferenc mindez ismereteit külföldön szerezte s legközelebb **bőrvéseti** ipartanfolyamot fog megnyitni. Üdvözöljük e szép eszméért s legmelegebben ajánljuk.

— **A berlini erkölcsi rendőrség** mulattató módon jár elől a morál terén. A napokban ugyanis néhány policista megjelent egy magános hölgy lakásán; akinek ajtaját zárva találták s ezért a szokásos módon nyitásra szólították fel. A dáma azzal meintegetődzött, hogy nincs kellően felöltözve, amire azonban a rendőrök azzal válaszoltak, hogy: Akár ingben van, akár anélkül, azonnal nyissa ki az ajtót!

x **Karácsonyi, ujévi és alkalmi ajándékok** legolesőbb bevásárlási forrása Olai Sándor. p. esász és sp. kir. udvari szállító áruháza, a Palais Royal, Budapest, Koronaherceg utca 8, mely a székesfővárosnak valódi látványossága. Ezer és ezer szebbnél szebb tárgy van ott állandóan kiállitva, különösen felemlitendők: Ekszerek gyémánt-utánzatokkal, melltűk, gyűrűk, nyakékek stb. párisi legyezők, látesővek, bőrdíszmű-árúk, kézitáskák, szivar- és pénztárcák, ezüstbotok, china-ezüst árúk, bronz-, majolika és márvány-szobrok stb. stb.

x **Napidíjnak** — ideiglenes szolgáltra — egy jóírásu fiatalembert felvesz a keresk. és iparkamara titkári hivatala.

x **LETZTER JÓZSEF** fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este előadások.

TAVIRATOK.

A japán-orosz háboru.

Aden, december 15. (Reuter) A balti hajóhadnak Fölkersan tengernagyotól vezényelt osztálya még Dsibutiban horgonyozik és a hajóhad többi hajóira várakozik.

London, december 15. A Daily Telegraphnak jelentik Sanghaiból: A japánok e hó 13-án ismét megkezdtek Port-Arthur általános ostromát.

Tokió, december 15. A Port-Arthur alatt levő hajótüzesapat parancsnoka jelenti hogy a bombázás 13-án, főképen az arzenál és a Tigrisfark-félszigeten levő hajókra és bárkákra irányul. A torpedóraktár egy óra hosszat égett. A bárkák és hajók elpusztítottak. Egyikük elsüllyedt. Az épületek is súlyosan megrongálódtak. A kikötőn kívül levő Szebasztopol közvetett bombázását abba hagyták, mert a rossz idő miatt nem lehetett a hajót megfigyelni. Togo tengernagy jelenti hogy a japántorpedóhajóhad 12-én éjjel kétszer, 13-án éjjel pedig háromszor támadott. Az elért eredmény bizonytalan. A torpedónaszádokra az ellenség minden alkalommal erősen lő. Egy torpedónaszád harc képtelen lett és három lövést kapott. A japánoknak mindössze három sebesültjük volt.

A spanyol kormányválság.

Madrid, december 15. A királyi kihallgatás után Maura kijelentette, hogy nem vállalja el a kabinet alakítását. A király Auzarra tábornokot hívatta magához. Azt hiszik, hogy ezt megbízták a kabinetalakítással, de a tábornok nem akarja magát lekötöni, amíg nem bizonyos afelől, hogy Maura és Silvela támogatására számíthat-e.

Akció az acéltrust ellen.

Washington, december 15. Az igazságügyi bizottság javaslatára a képviselőházban határozati javaslatot nyújtottak be, a melyben azt kívánják, hogy a ház vonja vizsgálat alá az amerikai acéltrustot.

Az új orosz alkotmány.

Pétervár, december 15. A pétervári és moszkvai ügyvédek képviselőinek fogadtatásakor a belügyminiszter a tőlük benyújtott határozatot visszautasította, mert az az államforma megváltoztatására vonatkozik.

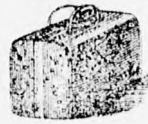
Finnországból.

Helsingfors, december 15. Grippenberg szenátor és Kulfeldt volt polgármester, a kiknek megengedték a Finnországba való visszatérést, hogy résztvegyenek az országgyűlésben, tegnap este ideérkeztek. A pályaudvaron több mint ezerfőnyi közönség fogadta őket nagy lelkesedéssel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uj kuriai bírók. A király Garam Jenő debreceni kir. ítélőbíró kuriai bíróvá, Danilovics Elek debreceni kir. ítélőtáblai bírót pedig számfeletti Kuria bíróvá nevezte ki.

§ A hajdu-böszörményi gyilkosság ügyében a törvényszék, mint esküdtszék tegnap fejezte be a bizonyítási eljárást és kihallgatta a fegyver és orvos szakértőket. Dr. Izsó törvényszéki orvos tett nagyon érdekes vallomást, mely a vádlottak javára szolgált. Majd az ügyész terjesztette elő indítványát, aki kifejtette, hogy bár a látszat minden körülmények között a vádlottak bűnösségét igazolja, mégis elejti ellenük a vádat, mert eselekményüket nem látja beigazoltnak. Az esküdteknek ilyenformán már nem akadt dolguk, mert a törvényszék megszüntető határozatot hozott és Z. Fekete Imrénét, ugy szintén Fülöp Imrét azonnal szabadlábra helyezte. A védők és vádlottak megnyugodtak.

Legalkalmasabb
karácsonyi
 ajándékok
BORSOS KATA
 műipar-áru üzletében
DEBRECEN, városháza.

A legjobb arc-
 szépitő szer a

SERAIL-ARCZENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.
 Epe-szappan.

Kittinő toillet szappanok a kenőcs használatához

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, rózsaszín és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MÁTYÁS** gyógyszerészárta

Aradon, szabadságlér, valamint minden más gyógyszerészárta.

Egy tégely ára
 1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
 ára 70 fillér

Karácsonyi és ujévi ajándékok

Telefon 296

bevásárlására ajánlja

Telefon 296.

CSÁTHY FERENCZ

könyv-, zenemű- és papírkereskedés

Debrecen, Egyháztér 2., a nagytemplomnál.

Dusan berendezett raktárát, ifjúsági iratok, képes könyvek és diszművek, imakönyvek

Naptárak

idegen nyelvben is újabb és legkedveltebb zeneművek különféle dísz levőpapírok dobozokban, képes levelezőlapok és albumok ugy szintén lombfűrészeti mintákat is a legnagyobb választékban

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan elintéztetnek.

10.000 kötetből álló magyar és német kölcsönkönyvtár.

DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és Tsa utóda cégnél
Debrecen, Kistemplombazár

megkezdődött a

Karácsonyi Vásár

Minőségben kifogástalan jó árak kerülnek eladásra leszállított árak mellett.

Zádor Lajos

divattermében december 31-ig ritka alkalmi bevásárlás női divatekkekben.

finom gyapju szövetek, selymek diszek, **női felöltők**, blousok, szörme boak és karmantyuk rendkívüli leszállított árakban, mult évi cikkek minden árban kiárusíttatnak.

LELTARÓZÁS MIATT

raktárról kiválogatott de kifogástalan árak mélyen leszállított áron (nagy részük **féláron**) adatnak el és pedig,

Szőnyeg maradékok, egyes függönyök és asztal terítők flanel és selyem hulladék takarók selyem paplanok.

Kávés abroszok és terítékek, női ingek női háló ingek fésülködők és háló kötösök, ágyneműek, színes alsó szoknyák, diván párnák.

Zefir, karton, és barchet maradék és más hasznos cikkek.

A fent említett kiárusítási cikkek kivül pedig nagy választékban vannak raktáron ugy használati mint **karácsonyi ajándék** tárgyak.

KARDOS LÁSZLÓ

Debrecen Kossuth-u. 9.

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség becses tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág terméiben volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat, oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termében bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrabecsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült csokrokat kaphasson.

Paczelt János.

műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Debrecen: Piac utca 79. sz.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitja a **második évtársulatát.**

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet ugy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának **tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 tőrszabétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona tőrszabétét tőkének felel meg.**

Egytőrszabétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizetendő. Az így összegyűlt tőrszabét várható haszoneredménye, mely mint jár eddig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között tőrszabéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig

előlegképen befizetésük, 10 része erejéig, megfelelő kezések jótállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapír zálogra, végül elzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a tőrszabéteikkel együtt **hetenként is fizethetők** és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelt már most igényt tarthat, mely esetben a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek mely körülmény megkíméli az új tagokat a folyó év elmúlt heteinek és késedelmi illetékeinek levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. főtőzsde épületében) bármely nap délelőtt ugy mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1904, november hó.

Dr. Révy Nándor, jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő, elnök.

MAGYAR REGÉNYIRÓK.

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
 Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
 B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
 Pálffy Albert: Eszti ke kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
 Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti:

MIKSZÁTH KÁLMÁN

ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA.	Baksay Sándor	Dóci Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ IRÓK NÉVSORA.
	Benickyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Józsika Miklós	B. Podmanicky Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferenc	Verszeghy Ferenc	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wobl Stefanie	
	Degré Alajos	Hercegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A cégtől
 ezennel megrendelem a
„MAGYAR REGÉNYIRÓK“
 című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 kor.-ért:
 a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
 b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módzat törölnöd.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítve nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet:

Név és állás:

A „Magyar Regényírók“

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben **300 kor.** Törleszthető havi **4 koronás** részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda